

Sygn. akt VI U 2469/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lutego 2023r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Maciej Flinik

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2023 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy (...) spółka z o.o. w P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

w związku z odwołaniem (...) spółka z o.o. w P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 2 września 2022r. Nr (...)

o składki

1/ oddała odwołanie

2/ nie obciąża odwołującej się kosztami zastępstwa prawnego strony przeciwnej

Sędzia Maciej Flinik

Sygn akt VI U 2469/22 UZASADNIENIE Spółka (...) spółka z o.o . w P. wniosła odwołanie od decyzji (...) Oddział w B. z dnia 2 września 2022r. , którą odmówiono zwrotu środków pieniężnych z powodu braku zasadności złożonego wniosku oraz braku nienależnie opłaconych składek. Domagała się uchylenia zaskarżonej decyzji wskazując w uzasadnieniu, iż nie		

negując istnienia zadłużenia , należy stwierdzić, że pierwszeństwo w zakresie zaspokojenia powinny mieć wynagrodzenia pracowników. Błędne złożenie wniosku nie powoduje, że skuteczne staje się pobranie egzekucyjne i prawidłowa jest odmowa zwrotu pobranych środków. Decyzja została wydana z pokrzywdzeniem interesów pracowniczych i jako taka powinna być uchylona , a środki zwrócone w celu wypłaty wynagrodzenia pracownikom.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniosł o jego oddalenie i zasądzenie od odwołującej się na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa prawnego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu ZUS wskazał, iż odwołująca wniosek o zwolnienie zajętej wierzytelności złożyła do innego banku niż bank , który realizował zajęcie. Organ egzekucyjny nie ma obowiązku zwrotu opłaty egzekucyjnej, jeżeli zobowiązany złożył w tym zakresie wniosek o wyłączenie spod egzekucji do innego banku niż powinien, nawet jeżeli zrobił to omyłkowo. Odwołująca nie spełniła warunków wymaganych do zwolnienia środków na wypłatę wynagrodzeń, a teraz występując do organu rentowego i oczekując zwrotu wyegzekwowanych wcześniej środków chce zniwelować skutki swoich błędnych działań . Wpłata egzekucyjna z Banku (...) S.A. z dnia 5 lipca 2022r. została zaksięgowana na figurujące zaległości spółki objęte postępowaniem egzekucyjnym.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Stan faktyczny w sprawie pozostawał bezsporny . W dniu 31 sierpnia 2021r. organ rentowy dokonał zajęcia rachunku (...) spółka z o.o.

w P. , w banku (...) S.A. Dnia 5 lipca 2022r. z tego banku wpłynęła wpłata egzekucyjna w kwocie 2389, 20 zł , która została zaksięgowana na figurujące zaległości składkowe spółki objęte postępowaniem egzekucyjnym. Odwołująca się spółka pismem z dnia 1 lipca 2022r. wniosła o zwolnienie zajętej wierzytelności z rachunku bankowego na wynagrodzenia dla pracowników za miesiąc 2022 r. w łącznej kwocie 3600zł , ale wniosek skierowała do banku (...)I.Oddział w P..

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie. Ewentualną podstawę zwrotu kwoty zaksięgowanej tytułem zaległych (co bezsporne pomiędzy stronami) składek na ubezpieczenie społeczne mógłby stanowić przepis art. 24 ust. 6 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (który stanowi, iż nienależnie opłacone składki podlegają zaliczeniu przez zakład z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek , a w razie ich braku – na poczet przyszłych składek, chyba , że płatnik złoży wniosek o zwrot składek , z zastrzeżeniem ust. 6 c , 8 i 8 d) oraz art. 6 c (zgodnie z którym po stwierdzeniu, że składki zostały nienależnie opłacone, płatnik składek może złożyć wniosek o ich zwrot). Przy czym nienależnie opłaconą składką jest składka opłacona bez podstawy prawnej to jest wtedy , gdy albo nie istniał tytuł prawny do ubezpieczenia społecznego, albo gdy istniało zwolnienie od opłacania składek, bądź gdy zobowiązanie z tytułu ubezpieczenia było niższe niż opłacona składka (tak w wyroku z dnia 23 stycznia 2020 r. I UK 333/18 Sąd Najwyższy). W okolicznościach niniejszej sprawy

żadna ze wskazanych wyżej sytuacji nie zachodzi. Kwota przekazana przez Bank (...) (który nie posiadał wniosku dłużnika o zwolnienie zajętej wierzytelności na wynagrodzenia pracowników) organowi rentowemu została zaksięgowana na poczet istniejących zaległości składkowych spółki. Tym samym nie ma podstaw prawnych do jej zwrotu. To odwołująca się spółka ponosi odpowiedzialność za skierowanie wniosku do niewłaściwego banku (nie tego, do którego powinna była go skierować).

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji. Orzeczenie w oparciu o art. 148 ¹§ 1 k.p.c. wydane zostało na posiedzeniu niejawnym (przeprowadzenie rozprawy w świetle całokształtu zebranego materiału nie było konieczne , o przeprowadzenie rozprawy nie wniosły strony).

W postępowaniu cywilnym (w tym także w postępowaniu odrębnym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych) obowiązuje zasada odpowiedzialności za wynik procesu wyrażona w art. 98 § 1 K.p.c. Zgodnie z tym przepisem, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach (art. 98 § 3 K.p.c.). Jednakże, na zasadzie art. 102 K.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część

kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Zastosowanie powyższego przepisu wymaga dokonania oceny ostatecznego wyniku sprawy, jak również podlega dyskrecjonalnej ocenie sędziowskiej. Ustalenie, czy takie szczególne wypadki zachodzą, ustawodawca pozostawił swobodnej ocenie sądu. Jak wskazano w wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie - I Wydział Cywilny z 2015-10-29, I ACa 496/15 kwestia zastosowania art. 102 KPC pozostawiona jest orzekającemu sądowi z odwołaniem się do jego kompetencji, bezstronności, doświadczenia i poczucia sprawiedliwości. Ocena w tym zakresie ma charakter dyskrecjonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem oraz oceną okoliczności i może być podważona przez sąd wyższej instancji w zasadzie jedynie wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa. Do okoliczności uzasadniających zastosowanie przedmiotowej regulacji należą w szczególności charakter żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenie dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, czy lojalność i racjonalność strony w zakresie podejmowanych czynności procesowych, do drugich – sytuacja życiowa i majątkowa strony (wyrok SA w Warszawie z dnia 08.01.2013r., I ACa 697/12, LEX nr 1281107). W ocenie sądu orzekającego w niniejszej sprawie zachodziły szczególne okoliczności uzasadniające odstąpienie od obciążania odwołującej się spółki kosztami zastępstwa procesowego. W istocie, gdyby odwołująca się spółka nie skierowała mylnie wniosku o zwolnienie spod zajęcia środków na bieżące wynagrodzenia

